

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 6CdoGp/1/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1223203703
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Čimo
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:1223203703.1

Uznesenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobcu W. L., narodeného XX. A. XXXX, I. - Z. I., proti žalovaným 1/ D. B., narodenej X. O. XXXX, I., Y. XX a 2/ maloletej K. B., narodenej XX. B. XXXX, zastúpenej Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok ako opatrovníkom, o určenie otcovstva, vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 9Pc/17/203, o dovolaní generálneho prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Pezinok z 24. apríla 2024 č. k. 9Pc/17/2023-98, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Pezinok z 24. apríla 2024 č. k. 9Pc/17/2023-98 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Pezinok (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 24. apríla 2024 č. k. 9Pc/17/2023-98 určil, že žalobca je otcom maloletej žalovanej 2/ (s označením aj vo výroku rozsudku oboch takýchto účastníkov menami, priezvkami a dátumami narodení) a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Rozsudok odôvodnil právne ustanoveniami §§ 84 a 94 Zákona o rodine (zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov) a vecne preukázaním, že žalobca je otcom maloletej žalovanej 2/, zverenej uznesením Mestského súdu Bratislava II zo 6. júna 2023 č. k. 11P/43/2023-31 do náhradnej osobnej starostlivosti manželov v odôvodnení rozsudku bližšie neidentifikovaných (ktorá inak podľa inej časti odôvodnenia má byť v pestúnskej starostlivosti); čo podľa neho (súdu prvej inštancie) vyplynulo z nesporných tvrdení účastníkov, nakoľko tvrdenia žalobcu zo žaloby (o tom, že je otcom maloletej žalovanej 2/ a že bol jediným partnerom matky dieťaťa - žalovanej 1/ a deväť mesiacov po pôrode /?/ mali sexuálny styk) potvrdila okrem čestného vyhlásenia žalobcu i žalovaná 1/ kolíznemu opatrovníkovi v telefonickom rozhovore.

2. Generálny prokurátor podaním zn. VI/1 Pz 67/24/1000-5 zo 16. októbra 2024, došlým Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) 22. deň rovnakého mesiaca i roka, podal proti vyššie označenému rozsudku dovolanie, ktorým navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Podľa neho došlo (i s poukazmi na ustanovenia §§ 35 a 36 a § 108 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „CMP“ a § 56 ods. 1 a §§ 84 a 94 Zákona o rodine) vydaním rozsudku k porušeniu zákona jednak tým, že mu nepredchádzalo riadne zistenie skutočného stavu veci, ako aj tým, že konajúci súd svojim postupom porušil právo maloletej na spravodlivý proces. Otcovstvo žalobcu totiž nebolo riadne preukázané dostupnými prostriedkami, nakoľko toto dnes štandardne prebieha prostredníctvom analýzy DNA, spôsobilej s pravdepodobnosťou blížiacou sa istote vyhodnotiť biologický príbuzenský vzťah medzi dvoma osobami a to bez ohľadu na návrhy účastníkov; porušenie práva maloletej na spravodlivý proces potom tkvelo v nekonaní s jej poručníkom (Mestskou časťou Bratislava - Petržalka), hoci sa s ním konal malo; dôvodil dovolateľ, v ďalšom s poukazmi na § 13 ods. 1, § 78, § 80 ods. 2 a § 83 CMP a časť judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva argumentujúci v prospech prípustnosti jeho dovolania, danej dodržaním princípu proporcionality.

3. Účastníci konania dovolacie návrhy nepodali.

4. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „CSP“), po zistení, že generálny prokurátor podal dovolanie včas (§ 81 CMP), vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 86 CMP v spojení s § 464 CSP a § 443, časťou vety pred bodkočiarkou CSP) a dospel k záveru, že mimoriadny opravný prostriedok treba považovať za dôvodný.

5. Podľa § 78 CMP proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (odsek 1). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (odsek 2).

6. Podľa Čl. 6 Základných princípov CMP súd postupuje v súčinnosti s účastníkmi konania tak, aby zistil skutočný stav vecí. Súd je povinný na účely zistenia skutočného stavu vecí vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci konania nenavrhlí.

7. Podľa § 35 CMP súd je povinný zistiť skutočný stav vecí; podľa § 36 CMP súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu vecí a podľa § 37 CMP súd si môže osvojiť zhodné skutkové tvrdenia účastníkov, ak nemá pochybnosti o ich pravdivosti, len ak nie sú v rozpore s vykonaným dokazovaním.

8. Podľa Čl. 13 Základných princípov CMP účastníci konania konajú v styku so súdom osobne, ak zákon neustanovuje inak. Účastníci konania môžu konať aj prostredníctvom zástupcu; napriek zastúpeniu môže súd účastníka konania vyslychnúť, ak je to potrebné a možné.

9. Podľa § 94 Zákona o rodine ak nedošlo k určeniu otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov, môže dieťa, matka alebo muž, ktorý tvrdí, že je otcom, navrhnúť, aby otcovstvo určil súd (odsek 1) a za otca sa považuje muž, ktorý s matkou dieťaťa súložil v čase, od ktorého neprešlo do narodenia dieťaťa menej ako stoosemdesiat a viac ako tristo dní, ak jeho otcovstvo nevyučujú závažné okolnosti (odsek 2).

10. Podľa § 188 CSP súd vykonáva dôkazy na pojednávaní (odsek 1). Súd vykonáva dôkaz mimo pojednávania, ak je to možné a účelné. Strany majú právo byť prítomné na takto vykonávanom dokazovaní. Vykonanie dôkazu mimo pojednávania súd stranám oznamuje spravidla päť dní vopred. Ak bolo nariadené pojednávanie, oboznámi súd strany s výsledkami dokazovania na tomto pojednávaní (odsek 2).

11. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonali, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonali ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

12. Z práve odcitovaných ustanovení vyplýva, že mimosporové konania (prebiehajúce primárne na základe úpravy v CMP) sú na rozdiel od konaní sporových (riadiacich sa výlučne úpravou v CSP) ovládané vyšetrovacou zásadou, ktorej súčasťou je povinnosť súdu zistiť skutočný stav vecí. V záujme účinenia zadosť takej povinnosti má súd povinnosť vykonať všetky potrebné dôkazy bez ohľadu na návrhy účastníkov a opäť na rozdiel od sporového procesu aj možnosť súdu prevziať za vlastné skutkové zistenia zhodné tvrdenia účastníkov je tu podmienená na jednej strane nedostatkom pochybností súdu o pravdivosti takýchto tvrdení, na druhej strane potom nedostatkom ich rozporu s vykonaným dokazovaním (pričom obe takéto podmienky musia byť splnené kumulatívne, čiže súčasne).

13. Hoci v posudzovanom prípade z obsahu spisu vyplývalo, že tu nutne nemuselo ísť o prípad vzniku pochybností o pravdivosti tvrdení uvedených v žalobe a v jej prílohe tvorenej čestným prehlásením žalobcu a vyššie reprodukované tvrdenie o sexuálnom styku žalobcu a žalovanej 1/ v čase z pohľadu možnosti úvah o rodičovstve celkom bezvýznamnom bolo len ďalším svedectvom „pozornosti“ venovanej súdom prvej inštancie odôvodneniu jeho rozsudku (v dôsledku čoho do odôvodnenia zanesený údaj v čestnom vyhlásení sa vôbec nenachádzajúci, a preto ani ním, resp. ničím iným v spise nepodložený), generálnemu prokurátorovi bolo treba prisvedčiť v tom, že ak podmienkou praktického osvojenia si zhodných skutkových tvrdení účastníkov súdom je aj nedostatok ich rozporu s vykonaným dokazovaním, logicky tu musí byť to, s čím môžu zhodné tvrdenia prísť do rozporu, teda vykonané dokazovanie. Toho tu ale nebolo, resp. spis pre opačný záver neobsahuje dostatok podkladov a hoci súd prvej inštancie do svojej dispozičnej sféry dostal niektoré listiny, na ktorých obsah v odôvodnení napadnutého rozsudku poukazoval, z obsahu zápisnice o pojednávaní vykonanom ním 24. apríla 2024, na ktorom došlo tiež k vyhláseniu napadnutého rozsudku, vykonanie tam akéhokoľvek dôkazu (vrátane možného výsluchu na pojednávaní prítomného žalobcu) a ani oboznámenie dôkazov vykonaných mimo pojednávania vyvodit' nejde.

14. Nielenže sa tak dovolaním dôvodne namietalo nesplnenie si povinnosti súdu riadne zistiť skutočný stav veci a tiež arbitrárnosť (nepreskúmateľnosť) napadnutého rozsudku, daná zvoleným spôsobom jeho odôvodnenia, ale v prejednávanej veci v skutočnosti k porušeniu práv všetkých účastníkov na spravodlivý proces (v prvom rade maloletej žalovanej 2/) došlo pre rozhodnutie vo veci samej bez vykonania dokazovania (zákonom ustanoveným spôsobom).

15. Generálnemu prokurátorovi navyše bolo treba dať za pravdu aj v tom, že ak už rozsudkom Mestského súdu Bratislava II z 8. februára 2024 (nie „2023“) č. k. 11P/132/2023-56 (teda viac než dva a pol mesiaca pred rozhodnutím napadnutým rozsudkom v prejednávanej veci) došlo k pozbaveniu matky dieťaťa, ku ktorému sa malo určiť otcovstvo, rodičovských práv a k ustanoveniu dieťaťu poručníka v osobe Mestskej časti Bratislava - Petržalka, maloletú žalovanú 2/ mal už aj v čase rozhodovania napadnutým rozsudkom zastupovať (reprezentovať) ustanovený poručník a nie kolízny opatrovník. Ani nedostatok vedomosti súdu prvej inštancie o existencii takéhoto skoršieho rozhodnutia nemohol nič zmeniť na tom, že k porušeniu práva na spravodlivý proces došlo.

16. Dovolaciemu súdu za opísaného stavu vecí tak neostávalo iné, než konštatovať, že dovolateľ opodstatnene namietal, že konanie predchádzajúce vydaniu napadnutého rozsudku aj jeho výsledok trpí vadami uvedenými v ustanovení § 83 písm. f) aj h) CMP (teda, že došlo k zásahu do práva na spravodlivý proces a súd nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci).

17. Preto podľa § 86 CMP v spojení s § 464, § 449 ods. 1 a § 450 CSP bolo rozhodnuté spôsobom uvedeným vo výroku tohto uznesenia.

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.